

Analiza rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z
23.12.2021 w sprawie określenia szczegółowych warunków
utrąty statusu odpadów dla odpadów destruktu asfaltowego

mgr Szymon Kłyho

założenia do rozporządzenia zawarte w uzasadnieniu:

- zmniejszenie obciążeń regulacyjnych dla przedsiębiorców i ułatwienie procedur związanych z procesami uzyskiwania zezwoleń administracyjnych w stosunku do materiałów wytwarzanych i ponownie wykorzystywanych na budowie w związku z ich klasyfikacją jako odpad, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów;
- przepisy rozporządzenia nie będą miały zastosowania do destruktu asfaltowego z frezowania, poddawanego recyklingowi na tej samej drodze i bezpośrednio po procesie frezowania, np. w przypadku urządzenia, które jednocześnie frezuje i kładzie nową nawierzchnię. Wówczas nie następuje wytworzenie odpadów;
- rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, a także małych i średnich przedsiębiorców

definicje legalne zawarte w § 1 w/w rozporządzenia:

- **destrukt asfaltowy** - rozumie się przez to mieszankę mineralno-asfaltową, która w wyniku odzysku odpadów destruktu asfaltowego, po spełnieniu warunków, o których mowa w § 2, utraciła status odpadów destruktu asfaltowego;
- **odpady destruktu asfaltowego** - rozumie się przez to mieszankę mineralno-asfaltową uzyskiwaną:
  - a) w wyniku:
    - frezowania na zimno warstw asfaltowych,
    - rozkruszenia płyt wyciętych z nawierzchni asfaltowej lub brył uzyskiwanych z tych płyt,
  - b) z odrzutów lub nadwyżek powstałych przy produkcji mieszanki mineralno-asfaltowej

- stanowiącą odpady o kodzie 17 03 02, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zwanej dalej "ustawą";
- **posiadacz odpadów destruktu asfaltowego** - rozumie się przez to posiadacza odpadów destruktu asfaltowego dokonującego oceny lub zlecającego dokonanie oceny zgodności z warunkami, o których mowa w § 2, w tym posiadacza odpadów posiadającego zezwolenie na przetwarzanie odpadów, pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające przetwarzanie odpadów albo pozwolenie zintegrowane uwzględniające przetwarzanie odpadów;
- **próbka** - rozumie się przez to próbkę danej partii odpadów destruktu asfaltowego.

warunki utraty statusu odpadu określone w § 2 ust. 1 rozporządzenia:

- odesłanie do art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach:

„1. **Określone rodzaje odpadów przestają być odpadami**, jeżeli na skutek poddania ich recyklingowi lub innemu odzyskowi **spełniają łącznie następujące warunki**:

- a) przedmiot lub substancja mają zostać wykorzystane do konkretnych celów,
- b) istnieje rynek takich przedmiotów lub substancji lub popyt na nie,
- c) przedmiot lub substancja spełniają wymagania techniczne dla zastosowania do konkretnych celów oraz wymagania określone w przepisach, w szczególności dotyczących chemikaliów i produktów mających zastosowanie do danego przedmiotu lub danej substancji, i w normach mających zastosowanie do danego produktu,
- d) zastosowanie przedmiotu lub substancji nie prowadzi do negatywnych skutków dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska”

warunki utraty statusu odpadów- § 2 ust. 1 rozporządzenia:

Warunki utraty statusu odpadów przez odpady destruktu asfaltowego uznaje się za spełnione, jeżeli **łącznie**:

1) odpady destruktu asfaltowego:

a) nie są zanieczyszczone substancjami innymi niż te, które są stosowane w ramach produkcji mieszanek mineralno - asfaltowych, oraz podczas ich stosowania i normalnego użytkowania,

b) są przetwarzane w procesach odzysku R5 lub R12, wymienionych w załączniku nr 1 do ustawy;

2) łączna zawartość wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, w tym zawartość benzo(a)pirenu, w odniesieniu do suchej masy próbki, **nie przekracza maksymalnego dopuszczalnego stężenia określonego w tabeli 1 w załączniku nr 1 do rozporządzenia** albo **w badaniu na obecność wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych metodą uproszczoną określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia otrzymano negatywny wynik** - w przypadku odpadów destruktu asfaltowego, dla których istnieją dowody, że powstały z mieszanki mineralno-asfaltowej wykorzystanej do budowy, przebudowy lub remontu dróg i wyprodukowanej **po dniu 31 grudnia 2000 r.**;

warunki utraty statusu odpadów- § 2 ust. 1 rozporządzenia (c.d.):

- 3) destrukcyjny asfaltowy otrzymany w procesie odzysku spełnia co najmniej wymagania normy PN-EN 13108-8;
- 4) odciek próbki nie przekracza maksymalnych dopuszczalnych stężeń określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 5) próbka została pobrana i przebadana zgodnie z § 3;
- 6) destrukcyjny asfaltowy otrzymany w procesie odzysku może zostać wykorzystany do budowy, przebudowy lub remontu dróg, w tym utwardzania placów i poboczy, lub infrastruktury lotniskowej, w tym dróg startowych, dróg kołowania, pasów lotniskowych i płyt postojowych.

określenie sposobu pobierania i badania próbek- § 3 rozporządzenia

1. Cel badania i pobierania próbek- „w celu potwierdzenia spełnienia przez odpady destruktu asfaltowego warunków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 i 4”
  2. Podmioty uprawnione do pobierania i badania próbek: (§ 3 ust. 2 rozporządzenia):
    - 1) **laboratorium posiadające w tym zakresie akredytacje** w rozumieniu art. 5 pkt 11 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2021 r. poz. 1344) lub
    - 2) **certyfikowana w tym zakresie jednostka badawcza**, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2289 oraz z 2021 r. poz. 2151)
- **na zlecenie posiadacza odpadów destruktu asfaltowego**

moment (§ 3 ust. 3 rozporządzenia) i metoda (§ 3 ust. 5 rozporządzenia) pobrania próbek:

próbki pobiera się przed:

- 1) przystąpieniem do prac remontowo-budowlanych - w przypadku gdy w wyniku tych prac mają powstać odpady destruktu asfaltowego, albo
- 2) wykorzystaniem - w przypadku gdy wykorzystane mają być magazynowane odpady destruktu asfaltowego

metoda pobierania próbek powinna spełniać co najmniej wymagania:

- 1) normy PN-EN 12697-27 - w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 (tj. dla potwierdzenia spełnienia przez odpady destruktu asfaltowego warunków, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 i 4);
- 2) normy PN-EN 14899 lub normy PN-EN 932-1 - w przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 (tj. laboratorium posiadające wymagane akredytacje lub certyfikowana jednostka badawcza)

minimalna liczba pobieranych próbek i sposób ich pobierania:

- dla próbek pobieranych przed przystąpieniem do prac remontowo-budowlanych- określa Tabela nr 1 widniejąca jako Załącznik nr 4 do rozporządzenia
- dla próbek przed wykorzystaniem obejmującym magazynowane odpady destruktu asfaltowego- określa Tabela nr 2 widniejąca jako Załącznik nr 4 do rozporządzenia

dodatkowe elementy badania (§ 3 ust. 8-11 rozporządzenia):

- dla odpadów destruktu asfaltowego, dla których istnieją dowody, że:
  - a) powstały z mieszanki mineralno-asfaltowej wykorzystanej do budowy, przebudowy lub remontu dróg i **wyprodukowanej po dniu 31 grudnia 2000 r.,**
  - b) oraz dla odpadów destruktu asfaltowego, o których mowa w § 1 pkt 2 lit. b,
    - badanie na obecność wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych **przeprowadza się metodą uproszczoną określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia**
- dopuszcza się, aby pobieranie próbek oraz badanie metodą uproszczoną określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia **wykonywał wykwalifikowany personel, który posiada przeszkolenie lub doświadczenie niezbędne do monitorowania i oceny właściwości destruktu asfaltowego.**
- z badania próbek sporządza się protokół.

obowiązki posiadacza odpadów destruktu asfaltowego (§ 4 rozporządzenia):

- 1) potwierdza spełnienie przez odpady destruktu asfaltowego warunków utraty statusu odpadów, sporządzając odrębnie dla każdej przekazywanej do wykorzystania partii odpadów destruktu asfaltowego oświadczenie o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego, którego wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.
- 2) oświadczenie o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego **sporządza się w dwóch jednakowo brzmiących egzemplarzach, po jednym dla:**
  - a) **posiadacza odpadów destruktu asfaltowego** oraz
  - b) **dla podmiotu, który wykorzystuje ten destruktu asfaltowy.**
- 3) do oświadczenia o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego **dołącza się potwierdzone przez posiadacza odpadów destruktu asfaltowego za zgodność z oryginałem kopie:**
  - protokołu,**
  - **dowodów potwierdzających, że dana partia odpadów** destruktu asfaltowego powstała z mieszanki mineralno-asfaltowej wykorzystanej do budowy, przebudowy lub remontu dróg i wytworzonej **po dniu 31 grudnia 2000 r. - jeżeli dotyczy.**

podmioty zobowiązane do przedłożenia oświadczenie o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego:

- 1) wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska właściwemu ze względu na miejsce powstania danej partii destruktu asfaltowego - **posiadacz odpadów destruktu asfaltowego**,
- 2) wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska właściwemu ze względu na miejsce wykorzystania danej partii destruktu asfaltowego- **podmiot, który wykorzystuje destruktu asfaltowy**.

Uwaga:

- 1) Oświadczenia przedkłada się na żądanie, w trakcie prowadzonej kontroli.
- 2) Oświadczenie o zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego wraz z załącznikami, a w przypadku posiadacza odpadów destruktu asfaltowego także wyniki badań próbek lub protokół, o którym mowa w § 3 ust. 11, przechowuje się przez okres 5 lat.

wymagania z § 5 rozporządzenia- obowiązujące od dnia 1 stycznia 2023 r.:

- **System gospodarowania prowadzony przez posiadacza odpadów destruktu asfaltowego w celu wykazania zgodności z warunkami utraty statusu odpadów destruktu asfaltowego obejmuje co najmniej zbiór udokumentowanych procedur dotyczących:**
  - 1) monitorowania procesów i technik przetwarzania odpadów destruktu asfaltowego;
  - 2) monitorowania zgodności destruktu asfaltowego z warunkami, o których mowa w § 2;
  - 3) planowanego wykorzystania destruktu asfaltowego;
  - 4) przeglądu i usprawnienia systemu gospodarowania;
  - 5) szkolenia personelu.
- **Posiadacz odpadów destruktu asfaltowego udostępnia na żądanie właściwym organom Inspekcji Ochrony Środowiska w trakcie prowadzenia kontroli dokumentację związaną z systemem gospodarowania.**
- Wymaganie prowadzenia przez posiadacza odpadów destruktu asfaltowego uważa się za spełnione, jeżeli posiadacz odpadów destruktu asfaltowego:
  - 1) **jest zarejestrowany zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE (Dz. Urz. UE L 342 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz**
  - 2) **posiada wdrożony system zarządzania środowiskowego spełniający co najmniej wymagania normy PN-EN ISO 14001i obejmujący wymagania wskazane w ust. 1.**

pierwsze doświadczenia po wejściu w życie rozporządzenia z dnia 23 grudnia 2021 r.:

wzmocnienie tendencji organów do kwalifikowania wszelkiego destruktu jako odpadu, niezależnie od miejsca jego powstania i wykorzystania (wbrew wytycznym z uzasadnienia do Rozporządzenia);

brak jasności w przedmiocie kwalifikacji materiałów powstałych w wyniku przetwarzania różnych rodzajów odpadów na podstawie zezwoleń przewidujących utratę statusu odpadów wydanych jeszcze przed wejściem w życie Rozporządzenia i nowelizacji ustawy o odpadach z dnia 17 listopada 2021 r.

nierozwiązane zagadnienia praktyczne i formalne, które powstrzymują wykonawców przed wykorzystaniem destruktu na szerszą skalę:

- w wielu województwach konieczne jest oczekiwanie na otrzymanie zezwoleń na przetwarzanie odpadów z budowy i rozbiórek przez okres dłuższy niż czas przewidziany przez Zamawiających na realizację inwestycji infrastrukturalnych, w których powstają takie odpady.
- kwalifikacja większości dostępnych na rynku granulatorów (podobnie jak przesiewaczy czy kruszarek mobilnych) jako instalacji, a w konsekwencji dodatkowe wydłużenie ścieżki formalnej i rozpoczęcia przetwarzania destruktu – (obarczone jest to koniecznością uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach poprzedzonej raportem o oddziaływaniu na środowisko)

konieczne działania na rzecz lepszego wykorzystania potencjału destruktu asfaltowego:

I. działania doraźne i interpretacyjne– eliminacja nieścisłości i nieuzasadnionego zwiększania obciążeń formalnych:

- 1) doprecyzowanie (np. w formie objaśnienia prawnego lub urzędowego poradnika) wymogów dotyczących treści procedur, o których mowa w § 5 ust. 1 rozporządzenia, w sytuacji gdy opracowuje je przedsiębiorca, który nie posiada wdrożonego systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z normą PN-EN ISO 14001;
- 2) potwierdzenie, że wymóg wykonania sprawdzeń zgodnie z normą PN-EN 13108-8, nie ma zastosowania, jeżeli destruktu ma być wykorzystywany do przeznaczeń przewidzianych w rozporządzeniu, dla których właściwe są inne normy techniczne definiujące mieszanki niezwiązane i mieszanki kruszyw związane spoiwami (np. do utwardzania placów i poboczy, wykonywania podbudów i innych warstw konstrukcji);
- 3) eliminacja lub przynajmniej ograniczenie stosowania dodatkowego wymogu rejestracji w systemie EMAS obok wymogu wdrożenia system zarządzania środowiskowego zgodnie z § 5 ust. 3 Rozporządzenia;

konieczne działania na rzecz lepszego wykorzystania potencjału destruktu asfaltowego (c.d.):

II. działania o szerszym spektrum:

- 1) modyfikacja treści art. 14 lub art. 45 ust. 1 ustawy odpadach, która pozwalałyby przeprowadzić proces utraty statusu odpadu przez destruktu asfaltowy opisany w rozporządzeniu bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
- 2) alternatywnie wydanie rozporządzenia na mocy istniejącej delegacji z art. 45 ust. 3 ustawy o odpadach, która zwalniałaby odpady budowlane i rozbiórkowe, w tym destruktu asfaltowy, z obowiązku uzyskania zezwolenia na przetwarzanie odpadów w zakresie, w jakim wykonawca robót lub inwestor zapewniają samodzielne przetworzenie odpadu do postaci, w której utraci on status odpadu i samodzielnie ponownie wykorzystują taki materiał;
- 3) odblokowanie na gruncie przepisów krajowych (poprzez modyfikację lub objaśnienie prawne dot. art. 10 ustawy o odpadach) ogólnej możliwości traktowania materiałów z budowy i rozbiórki, w tym destruktu, jako produktów ubocznych procesu produkcyjnego (tj. procesu produkcji budowlano-montażowej).